

Міністерство освіти і науки України
Українська інженерно-педагогічна академія

53-ої
науково-практична конференція
науково-педагогічних працівників,
науковців, аспірантів та
співробітників академії

травень 2020 р.

Збірник тез доповідей

Технологічний факультет

Секції:
Харчових та хімічних технологій
Іноземних мов
Технологій та дизайну

Харків
2020

*Міністерство освіти і науки України
Українська інженерно-педагогічна академія*

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

53-ої

*науково-практичної конференції
науково-педагогічних працівників,
науковців, аспірантів та
співробітників академії*

Секції:

*Харчових та хімічних технологій
Іноземних мов
Технологій та дизайну*

травень 2020 р.

**Харків
2020**

Склад організаційного комітету

Голова:

Купріянов О.В. – проректор з наукової роботи.

Відповідальний секретар:

Валковська Г.І. – молодший науковий співробітник НДЧ.

Члени:

Антоненко Н.С. – декан факультету енергетики, енергозберігаючих технологій і автоматизації енергетичних процесів;

Нікуліна А.В. – декан технологічного факультету;

Кондратюк О.Л. – декан факультету комп'ютерних і інтегрованих технологій в виробництві та освіті;

Коваленко Д.В. – декан факультету міжнародних освітніх програм;

Ярмош О.В. – декан факультету економічних, управлінських та освітніх технологій;

Коломієць В.В. – керівник навчально-наукового професійно-педагогічного інституту (м. Бахмут);

Чернишенко О.В. – керівник групи з наукової діяльності.

ЗМІСТ

Секція: Харчових та хімічних технологій

Александров О. В., Цихановська І. В., Лазарева Т.А., Гонтар Т. Б., Кайда Н. С. УПА, м. Харків	
ВИКОРИСТАННЯ НАНОЧАСТИНОК ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛІВ В ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЯХ.....	6
Благий О.С., УПА, м. Харків	
НАСІННЯ ЛЬОНУ, ЯК ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	8
Лазарева Т.А., УПА, м. Харків	
ВИКОРИСТАННЯ КУПАЖОВАНИХ ОЛІЙ У ВИРОБНИЦТВІ ЗАВАРНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ	9

ЗМІСТ

Секція: Іноземних мов

Бринцева О.В.	
ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	10
Вем'ян В.Г.	
ОСНОВИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТАМ ДІЛОВОГО ЛИСТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ.....	12
Іваненко В.В.	
ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ.....	13
Корнюш Г.В.	
ДО ПИТАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ УПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ» У ПРОЦЕС ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	14
Подорожна А.О.	
МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	15

ЗМІСТ

Секція: Технологій та дизайну

Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»	
3D-ПІДХІД ДО ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ	17
Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ ОДЯГУ.....	18
Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»	
ПОСТАНОВКА ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД НАВЧАННЮ ОСНОВ РИСУНКУ	19
Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»	
«МАГІЧНІ» ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: 3D -ДРУК ..	20
Мірошниченко Г. А., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»	
ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ В ЛАБОРАТОРНОМУ ПРАКТИКУМІ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ».....	21
Нечіпор С.В., к.пед.н., доц. каф. «Технологій і дизайну»	
КОМПОЗИЦІЯ У ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННІ ВЕСІЛЬНОЇ СУКНІ, В'ЯЗАНОЇ ГАЧКОМ	22
Нечіпор С.В., к.пед.н., доц. каф. Технологій і дизайну, Одарченко Г.	
РОЗРОБКА ЕСКІЗІВ ЛОКАЛЬНОГО ПРИНТУ ДЛЯ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧИХ ФУТБОЛОК	24
Нечіпор С.В., к.пед.н.; Нєрезова Є., гр. ДТ-ПОТ17	
СКЛЯНИЙ ОДЯГ З ПОГЛЯДУ СУЧАСНИХ ДИЗАЙНЕРІВ ТА СКУЛЬПТОРІВ	26
Нікуліна А.В. к.пед.н., доц. кафедри «Технологій і дизайну»	
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІК БАТІКУ	28
Нікуліна А.В. к.пед.н., доц. кафедри «Технологій і дизайну»	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПУЛЯРНОСТІ СТИЛЬОВИХ РІШЕНЬ У ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ АВТОРСЬКИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ.....	30
Попова Т.І., к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну»	
ОСОБЛИВОСТІ ОЗДОБЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОРОЧКИ НА СЛОБОЖАНЩИНІ	32
Попова Т.І., к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну», Рідна О.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОНЕВИ - ЕЛЕМЕНТА УКРАЇНСЬКОГО ОДЯГУ НА СЛОБОЖАНЩИНІ.....	35
Рябчиков М.Л. - д.т.н., професор кафедри «Технологій і дизайну»	
УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОГО ОДЯГУ ДЛЯ БІГУНІВ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ТРАВМ ТА ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ СПОРТСМЕНА	38
Шопіна Т.П., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»	
ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИШИВКИ СТРІЧКАМИ	40
Шопіна Т.П., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ ТЕХНОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННІ КОНКУРСІВ ТА ОЛІМПІАД	42

Александров О. В., Цихановська І. В., Лазарєва Т.А., Гонтар Т. Б., Кайда Н. С. УПА, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ НАНОЧАСТИНОК ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛІВ В ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

Сучасні тенденції розвитку харчової промисловості спрямовані не тільки на виробництво харчових продуктів як таких, а й на виробництво якісних продуктів харчування збільшеного терміну зберігання за умови розширення асортименту харчової продукції з необхідними структурно-механічними, фізико-технологічними і функціональними характеристиками.

Значний потенціал серед неорганічних харчових добавок мають нанорозмірні мінеральні добавки, яким притаманні специфічні фізико-хімічні властивості (завдяки квантово-механічним ефектам в наночастинках), що здатні коригувати функціонально-технологічні властивості харчової продукції.

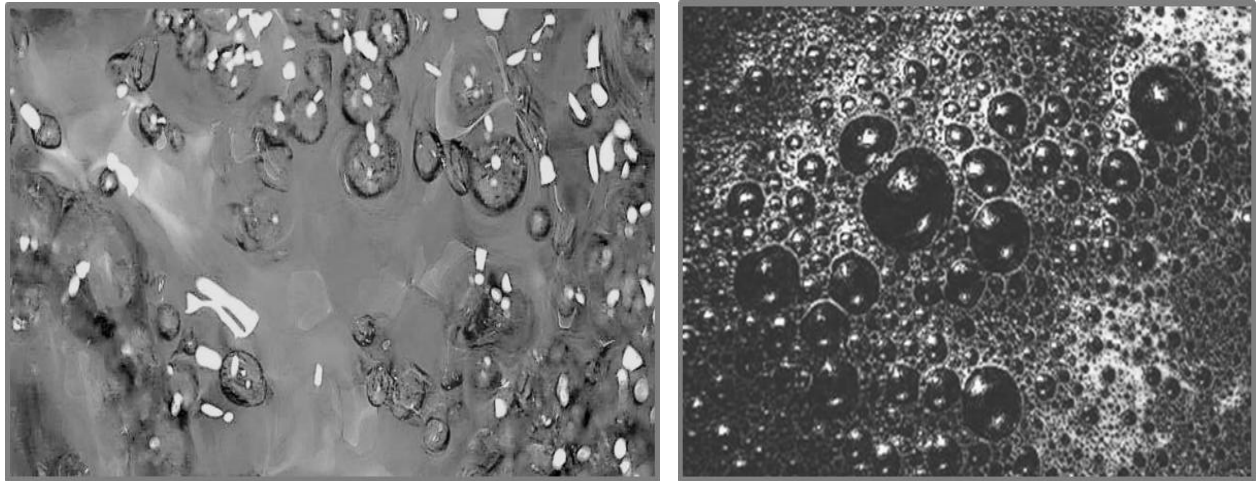
“Магнетофуд” – харчова нанодобавка мінерального походження, поліпшувач харчових систем – є авторською розробкою. “Магнетофуд” представляє собою ультратонкий порошок з розміром частинок (70–80) нм і включає в себе комплекс властивостей: колоїдність та сорбційні властивості (нанорозміри та велика питома поверхня); хімічно активну поверхню; відновні властивості та антиоксидантну дію (за рахунок Fe^{2+}); схильність до електростатичних {знаходження на поверхні різнойменно поляризованих ділянок ($^{+\delta}\text{Fe}$) і ($\text{O}^{\delta-}$)} та координаційних (наявність на поверхні структуроутворюючих іонів Fe^{2+} і Fe^{3+} з вакантними 3d-орбіталями) взаємодій, магнітні властивості, бактеріостатичну дію.

Основною перевагою харчової добавки “Магнетофуд” слід вважати широкий діапазон її функціонально-технологічних властивостей через поняття “наночастинка”: жироемульгуюча, водо- та жирозв’язувальна, водо- та жирутримуюча, драгле- та піноутворююча, стабілізуюча, структуроутворююча здатність.

І ці функціонально-технологічні властивості стабілізовані у всіх діапазонах температур, рН і умовах зберігання харчової продукції.

На рис.1 показано структуроутворююча дія наночастинок “Магнетофуд” в мікрохвильовому полі. Дія поля на гелеві структури – 5 с (рис. 1, а) і 10 с (рис. 1, б).

Механізм структуроутворюючої дії наночастинок добавки “Магнетофуд” полягає в утворенні системи водневих, гідрофобних, електростатичних, координаційних зв’язків між поверхнею наночастинок та іоногенними групами поліпептиду. А мікрохвильові хвилі сприяють збільшенню поляризації наночастинок, активуючи їх поверхню.

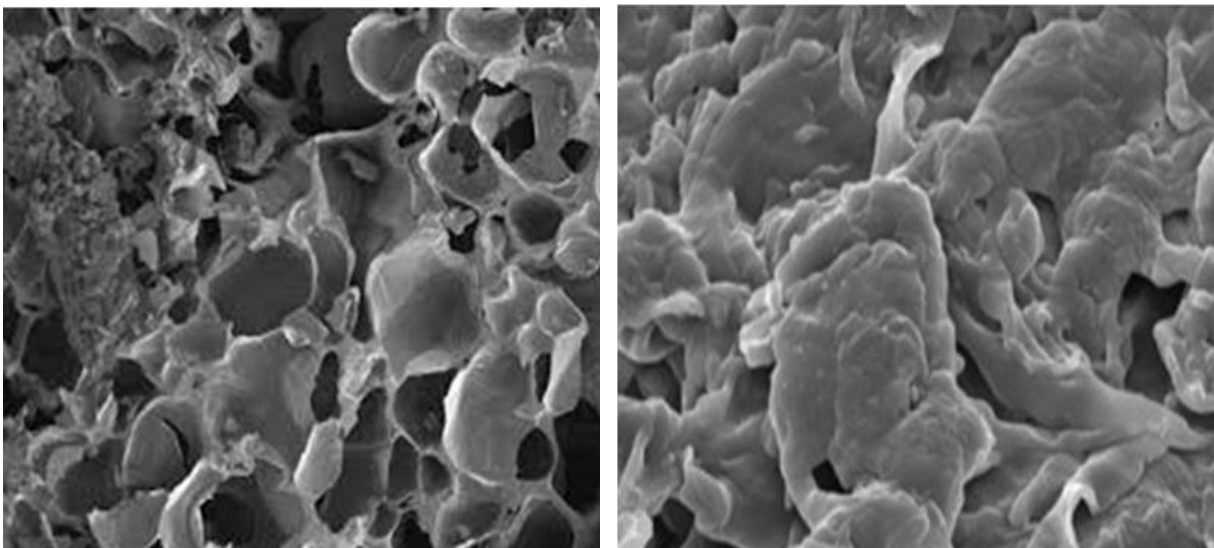

a

б

Рис. 1. Вплив мікрохвильового поля на желатиновий гель: *a* – 5 с; *б* – 10 с

На рис. 2 наведено стабілізуюча дія наночастинок “Магнетофуд” в зворотному процесі “заморожування-розморозжування” зразків крохмального студню.

a

б

Рис. 2. Вплив “Магнетофуд” на процес “заморожування-розморозжування” зразків крохмального студню: *a* – контроль; *б* – зразок з 0,15 % “Магнетофуд”

Використання харчової добавки “Магнетофуд” у колоїдних системах сприяє збільшенню стійкості за рахунок електростатичної та координаційної взаємодії наночастинок “Магнетофуд” з поляризованими та іоногенними групами дисперсійного середовища.

Це призводить до просторового структурування, стабілізації та стійкості колоїдної системи дії зовнішніх чинників, зокрема зворотного процесу “заморожування-розморозжування”.

Благий О.С., УПА, м. Харків

НАСІННЯ ЛЬОНУ, ЯК ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН

Актуальним напрямком розвитку харчової індустрії є розроблення та впровадження інноваційної продукції оздоровчого призначення. Так, перед виробниками постає проблема вибору інгредієнтів, що мають переваги перед традиційною сировиною. Пріоритетним завданням стає використання сировини рослинного походження [1]. Національні та зарубіжні дослідження науковців наголошують на використанні у якості біологічно активних добавок вітчизняної сировини рослинного походження [2, 3]. Тому, одним із шляхів підвищення показників якості харчової продукції вважаємо використання поширеної рослинної сировини, а саме насіння льону.

Цінність насіння льону обумовлена наявністю в його складі поліненасичених жирних кислот, лігнанів, харчових волокон, білків з повноцінним амінокислотним складом, макро- та мікроелементів і вітамінів [4].

Серед поліненасичених жирних кислот льону переважає α -ліноленова (ω -3), яка забезпечує зниження рівня холестерину та тригліцеридів, очищення та відновлення еластичності судин, запобігає утворенню тромбів, нормалізує артеріальний тиск, підвищує антиоксидантні властивості організму [5].

Підвищена біологічна цінність насіння льону зумовлена високим вмістом білка (25 - 54%) та його збалансованим амінокислотним складом [5]. Особливістю білків насіння льону є також високий вміст сульфуровмісних амінокислот (цистеїну і метіоніну), що мають антиоксидантні й геропротекторні властивості, тому захищають організм людини від руйнівного впливу вільних радикалів [6, 7].

Основними фракціями харчових волокон насіння льону є целюлоза, слизи і лігнін, вміст яких складає 28% від маси цілого насіння [8]. Харчові волокна льону мають здатність зв'язувати та виводити шкідливі речовини, перешкоджати швидкому всмоктуванню глюкози в тонкому кишечнику, знижують рівень холестеролу у крові. Так, функціональні властивості харчових волокон льону направлені на зменшення ризику серцевих хвороб, діабету, ожиріння і запальних процесів [8]. При цьому, лігнани проявляють антивірусні, антибактеріальні, протигрибкові, антиоксидантні (потужніші за вітамін Е), фітоестрогенні та онкопротекторні властивості [9].

Насіння льону містить у своєму складі вітаміни, а саме (мг/100): тіамін – 0,88, рибофлавін – 0,23, ніацин – 10,1, пантотенову кислоту – 5,4, холін – 490, жиророзчинний токоферол (вітамін Е) – 130 [10].

Незважаючи на перспективний нутрієнтний склад насіння льону, їх функціонально-технологічні властивості та вплив цієї добавки на якісні показники готових виробів не знайшли відображення в дослідженнях науковців. Тому, актуальною проблемою є дослідження функціонально-технологічних властивостей оздоровчої добавки - насіння льону.

Лазарєва Т.А., УПА, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ КУПАЖОВАНИХ ОЛІЙ У ВИРОБНИЦТВІ ЗАВАРНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ

Останнім часом визначилася стійка тенденція підвищення попиту споживачів на борошняні та цукристі кондитерські вироби. Це викликано різноманіттям їх асортименту, специфічними в кожному випадку споживчими властивостями. Однак кондитерські вироби не є збалансованим продуктом, оскільки характеризуються високою енергетичною та низькою харчовою цінністю, містять велику кількість жирів та вуглеводів при незначній кількості незамінних макро- і мікронутрієнтів. До таких незбалансованих за поживною цінністю виробів відносять заварні напівфабрикати, які містять значну кількість жиру у своєму складі.

З метою підвищення поживної цінності та надання виробам біологічної цінності було запропоновано використовувати замість вершкового масла купаж двох олій: оливкової та волоського горіха у співвідношенні, що дозволяє отримати продукт з оптимальним вмістом поліненасичених жирних кислот (1:4,3).

Для контрольного та експериментального зразків заварних напівфабрикатів перевіряли органолептичні показники якості, намочуваність, об'єм, питомий об'єм готових виробів, вологість тіста та упікання. Результати дослідження представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика показників та технологічні властивості досліджених заварних виробів

Зразки	Намочуваність, %	Об'єм, см ³	Питомий об'єм, см ³ /г	Вологість тіста, %	Упікання, %
Контрольний зразок	60	3,9	0,65	23	14,3
Експериментальний зразок	60	3,9	0,65	22,3	14,4

Отримані результати знаходяться у допустимих межах показників вимог до заварних готових виробів. Це підтверджує можливість застосування купажу олій для виробництва заварних напівфабрикатів. На основі проведених досліджень та отриманих результатів було розроблено рецептуру і технологію виготовлення заварних виробів.

Бринцева О.В

ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Формування загальнонаукової іншомовної лексичної компетенції студентів технічних спеціальностей - один з основних напрямків підвищення якості підготовки майбутніх фахівців з англійської мови. Загальнонаукова лексика розглядається як головний компонент усного мовлення у професійній комунікації. Наявність певного лексичного запасу у студентів – вагомий показник рівня їх іншомовної комунікативної компетенції; лексичні навички, сформовані на належному рівні є однією з умов ефективної комунікації англійською мовою, а погрішності лексико-семантичної норми можуть стати результатом смислових помилок, які роблять мову комунікативно – неідеальною або навіть малозрозумілою. Однак процес формування у студентів лексичних навичок охоплює певні проблеми, пов'язані з багатоаспектністю слова, яке має граматичний та лексичний статус, багатомірністю конотаційних відносин слова у словнику, співвіднесеністю конкретного слова з немовною реальністю. Але, попри те, що багато питань щодо ефективного процесу формування загальнонаукової іншомовної лексичної компетенції студентів технічного профілю широко висвітлюються у роботах методистів та мають безперечну теоретичну й практичну значущість, слід зауважити, що ця проблема все ще залишається відкритою для теоретичного осмислення та практичного застосування.

Професійна спрямованість навчання визначає перед викладачем завдання навчити студентів застосовувати англійську мову як засіб поповнення знань у сфері майбутньої професії, розвитку професійних навичок та вмінь і, таким чином, виробити такі професійні компетенції, які б відповідали ключовим видам майбутньої професійної діяльності. Робота на заняттях з англійської мови зі спеціальними текстами, ознайомлення зі спеціальними темами з метою розвитку усного мовлення, освоєння словника-мінімуму, який безпосередньо пов'язаний з конкретною спеціальністю, розробка викладачами методичних посібників для активізації навчального граматичного та лексичного матеріалу сприяє врахуванню специфіки профільних спеціальностей. У процесі вивчення професійно – орієнтованого матеріалу англійською мовою ми можемо спостерігати двосторонній зв'язок між наміром студентів отримати додаткову інформацію щодо майбутньої спеціальності та успішністю опановування англійською мовою. У подібних умовах вивчення англійської мови стає засобом підвищення рівня освіченості у сфері майбутньої професії та ефективним засобом кар'єрного росту.

Виділяються наступні етапи формування лексичної компетенції:

1. Студенти накопичують спостереження за словом у звукових та графічних контекстах. Перший етап – це отримання студентами емпіричних знань.

2. Студенти отримують рефлексивні знання про лексичну одиницю, роблять основні узагальнення про слово. Під контролем викладача студенти свідомо визначають семантичну характеристику ядра слова, периферійні компоненти у семантичному ядрі слова.

3. Викладач пояснює інші семантичні особливості форми та структури дефініцій слова. На даному рівні відбувається розширення зв'язку між визначенням,

сенсом та значенням, він пов'язаний з теоретичними знаннями щодо лексичної системи англійської мови.

4. Останній рівень у процесі формування лексичної компетенції студентів технічного профілю пов'язаний зі швидкою ідентифікацією лексичних одиниць у текстах різної модальності, застосуванням активної лексики з метою вирішення певних комунікативних завдань. Цей рівень компетенції передбачає здійснення практичної діяльності з англійським словом. Тут семантична компетенція об'єднується з комунікативною, лінгвістичною, соціолінгвістичною, дискурсивною, стратегічною та соціокультурною компетенціями. Семантична компетенція - складовий елемент лінгвістичної компетенції, тому має за мету вирішувати екстралінгвістичні завдання комунікації в узгодженні з критеріями комунікації та застосуванням необхідних для цього процесу мовленнєвих знань, навичок та умінь.

Формування лексичної компетенції забезпечується особливою лексичною стратегією, яка має наступні підходи:

1. Організація та запам'ятовування лексичного матеріалу за допомогою спеціальних засобів, які спираються на урахування специфічних характеристик когнітивної діяльності студентів.

2. Отримання семантичної інформації про лексичні одиниці, їх засвоєння, формування умінь використовувати лексичні одиниці у різних ситуаціях комунікації, відпрацювання вправ на різних рівнях складності. Результати застосування лексичної стратегії та її характеристик знаходять відбиття у лексичній саморефлексії та креативності.

У навчальному процесі англійській лексиці студент може застосовувати різноманітні стратегії, їх основні завдання:

а) володіти різноманітними джерелами для поповнення лексичного запасу англійською мовою (текстовий навчальний матеріал, словники, енциклопедії та інше).

б) отримувати чіткий візуальний або аудитивний образ форми незнайомого слова. З метою отримання чіткого образу, слід навчити студентів застосовувати стратегію асоціації незнайомого слова англійською мовою з яким-небудь словом рідною мовою, яке може мати схожий акустичний образ.

в) розуміти та осмислювати значення слова. Дізнаються значення слова студенти, як правило, за допомогою словника або мовленої здогадки, заснованої на ситуації, контексті або на структурі лексичної одиниці.

г) об'єднувати разом форму та значення слова, застосовувати слово у мовленнєвій практиці. У цьому випадку необхідно систематизувати лінгвістичний матеріал у значущі одиниці; спів віднести нове слово з концептами, які вже знаходяться у пам'яті; продемонструвати нову лексику у контексті або у мовленнєвій ситуації; використати ключові слова з візуальними або аудитивними зв'язками; використати механічні засоби та техніки.

Досвід роботи зі студентами технічного профілю показує, що виконуючи комплекси завдань, які складають основу технології навчання лексики англійською мовою, студенти не тільки набувають знання професійно – орієнтованої лексики, але й засвоюють ключові поняття, які безпосередньо пов'язані з їх майбутньою спеціальністю, фіксують ситуації, в котрих вона використовувалася, і як результат, у студентів формуються навички професійної комунікації англійською мовою.

Вем'ян В.Г

ОСНОВИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТАМ ДІЛОВОГО ЛИСТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ.

Сьогодні зростають вимоги до рівня володіння фахівцями іноземною мовою, а це означає, що назриває необхідність перегляду державних освітніх стандартів в плані змісту навчання іноземних мов у вітчизняній вищій школі з метою підняття сучасних випускників немовного вузу на більш високий рівень оволодіння основами ділового спілкування і відповідною термінологією, тобто їх професійну компетентність, і забезпечивши їм потрібність в сучасному полікультурному, професійному та науково-освітньому просторі. У зв'язку з цим в багатьох вузах успішно впроваджується курс ділової іноземної мови. Однак сучасна ділова англійська мова являє собою комплексний феномен, який неможливо уявити в рамках одного курсу. Практика роботи у вищій школі показує, що більшість студентів вузів постійно стикається з необхідністю написання ділових листів англійською мовою або передбачає таку можливість у майбутньому, але практично не знає про вимоги, які пред'являються до структури і формату сучасного ділового листа, у них не сформовані в достатній ступеня лексико-граматичні навички, такі необхідні для написання ділових листів, не розвинені в достатній мірі комунікативні вміння, пов'язані з письмовим діловим спілкуванням.

Навчання англійській мови має бути профільно-орієнтованим; основний зміст профільного курсу іноземної мови в області навчання писемного мовлення доцільно орієнтувати на професійну діяльність працівників офісу, зокрема, навчання елементам ділового листа англійською мовою. Також, з урахуванням дефіциту навчального часу представляється розумна мінімізація мовного матеріалу, який підлягає активному засвоєнню студентами з тим, щоб на обмеженому матеріалі досягти вміння складати ділові листи різної форми і змісту. Профільно-орієнтоване навчання елементам ділового листа здійснюється в результаті цілеспрямованого використання методики поетапного пред'явлення навчального матеріалу, освоєння кожного реквізиту, стилістичних, лексико-граматичних і пунктуаційних особливостей ділового листа з поступовим наростанням складності. В процесі навчання ділової іноземної мови рекомендується наводити приклади реальних ситуацій сучасного ділового спілкування. Крім того, результативним засобом формування практичних навичок ділової міжкультурної комунікації є докладне вивчення різних прикладів комунікативних невдач і конфліктів в області бізнесу і професійної діяльності. Також важливо пояснити студентам, що основним аспектом нерозуміння в міжкультурній комунікації служить відмінність національних відомостей партнерів або колег, яка є тут не менш важливою, ніж відмінність систем мов. Системне вивчення різноманітних прикладів міжкультурного спілкування, коли навчаються студенти, демонструють комунікативну невдачу, нерозуміння, засноване на незнанні реалій культури іноземної мови або різницю менталітетів взаємодіючих сторін, є ефективним засобом навчання основам ділової міжкультурної комунікації на заняттях з іноземної мови.

Іваненко В.В.

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

Сьогодні спостерігається зростання об'єму знань, що породжується світовою спільнотою, з одного боку, і скорочення кількості аудиторних годин в навчальному процесі в зв'язку з переходом на кредитно-модульну систему, з іншого. Тому суттєвою є необхідність в умінні студентів самостійно набувати знання. Дослідники визначають мультимедійні технології у широкому сенсі як спектр інформаційних технологій, що використовують різноманітні програмні та технічні засоби з метою найбільш ефективного впливу на користувача.

Поєднання візуального зображення, тексту і звукового супроводження надає можливість для комплексного розвитку навичок мовної діяльності учня під час вивчення іноземної мови. Загальновідомо, що ефективність навчання збільшується у разі використання наочних ілюстрацій, а мультимедійні засоби об'єднують відео-, аудіо-матеріали, ілюстрації, таблиці тощо на одному носії.

На уроках англійської мови за допомогою комп'ютера можливо вирішувати цілу низку дидактичних задач, а саме:

- формувати навички і уміння читання, використовуючи безпосередньо матеріали інтернет-мережі різного рівня складності;
- вдосконалювати уміння аудіювання на основі аутентичних звукових текстів, пісень, кіно-епізодів;
- вдосконалювати уміння писемного мовлення, поповнювати свій словарний запас (як активний, так і пасивний) лексикою сучасної іноземної мови, яка відображує певний етап розвитку культури народу. Вчені вважають, що мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки можуть бути використаними на різних етапах уроку: під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу, у поясненні нового матеріалу як ілюстрації, при закріпленні та узагальненні знань, для контролю знань.

Навчальні комп'ютерні програми (НКП) є одним з аспектів застосування мультимедійних технологій в навчальному процесі. Дослідники відносять до НКП програмно-методичні комплекси, електронні навчальні курси та електронні посібники, електронні атласи, бази знань та енциклопедії, навчальні програмні комплекси та ін., які об'єднують те, що всі вони є засобами безпосереднього використання у навчальному процесі. Цей перелік постійно розширяється і поновлюється.

Застосування мультимедійних інтерактивних технологій суттєво поліпшує якість подання та збагачує зміст освітнього процесу, надає можливість працювати над мовою у зручному для студентів темпі, сприяє індивідуалізації навчання іноземній мові.

Корнюш Г.В.

ДО ПИТАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ УПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ» У ПРОЦЕС ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сьогодні, зважаючи на особливості кліпового мислення, надто поширеного серед сучасної молоді, а також тенденції діджиталізації та персоналізації навчання, увагу педагогів і науковців привертають новітні технології, які відповідають освітнім викликам ХХІ ст. Однією з них є «едьютейнмент» (від англ. *edutainment* – навчання як розвага) – навчальна технологія, чию природу, позитиви й особливості упровадження у процесі іншомовної підготовки досліджували Г. Беато (G. Beato), О. Бігич, М. Б. Зоріка (M. B. Zorika), Н. Кобзева, З. Окан (Z. Okan), Т. Сапук, М. Урун (M. F. Ürün), Д. Чубукова та ін. Невважаючи на різноманіття аспектів вивчення даного феномену, його досі не було комплексно висвітлено у вітчизняному науково-методичному дискурсі, що й обумовлює необхідність подальших розробок.

Підкреслимо, що навчання іноземних мов у вітчизняних закладах освіти, а особливо у вишах нефілологічного профілю, відбувається у «неприродних» умовах [2], адже не передбачає занурення у мовне середовище, що ставить перед викладачами завдання штучно створювати максимально наближені до реального життя ситуації використання мови. Так, застосовуючи елементи едьютейнменту, що може реалізовуватися через ігрову і симулятивну діяльність, метод кейсів [1, с. 182] і залучення автентичного цифрового контенту, викладачі, реалізуючи принцип зв'язку теорії з практикою [1, с. 183], а навчання – з життям, наближують студентів до інтеграції із сучасним іншомовним світом, сприяючи усвідомленню необхідності опанування мови для успішної комунікації на побутовому, академічному і професійному рівнях. Таким чином, ця технологія має значний вплив на навчальну мотивацію студентів закладів вищої освіти нефілологічного профілю. Через роботу з захоплюючим контентом соціальних медіа, проходження Веб-квестів, виконання інтерактивних вправ тощо, реалізуються принципи свідомості й активності, доступності та емоційності навчання, з чого випливає ще один позитив едьютейнменту, який полягає в активізації участі студентів у навчальному процесі: заняття набувають студентоцентрованого характеру, де викладач виконує роль модератора, наставника та гіда, а студенти є не пасивними реципієнтами матеріалу, а зацікавленими й відносно автономними учасниками, що рухаються за гнучкою навчальною траєкторією і взаємодіють між собою. Насамкінець відзначимо, що едьютейнмент інтегрує педагогіку, психологію та інформаційно-комунікаційні технології, створюючи умови не тільки для власне навчання іноземних мов, але й сприяючи боротьбі з комунікативними бар'єрами, формуванню низки гнучких навичок, розвитку цифрової і медіаграмотності.

Список використаних джерел:

1. Sapukh, T. V. Didactic features of educational technology “Edutainment” in English language classroom at the university. *Perspectives of Science & Education*. No. 6 (36). 2018. P. 182-186. DOI: 10.32744/pse.2018.6.20.

2. Ürün, V. F. Edutainment and Teaching English as a Foreign Language. *Snav College 1st International ELT Convention*. Ankara: Snav College, 2016.

Подорожна А.О.

МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Мультимедійна презентація - це навчальні матеріали, які готуються за допомогою редактора мультимедійних презентацій Power Point. Вона застосовується з метою організувати роботу з конкретної теми англійською мовою, звернути увагу студентів на лексико-граматичний або країнознавчий матеріал. Презентація містить комплект кадрів, які йдуть один за одним у встановленій послідовності. Мультимедійна презентація - це комплекс комп'ютерної анімації, у якій використовується графіка, відео, музичний та звуковий ряд, які формують єдину середу. Вона має сюжет, сценарій та чітку структуру, яка створюється для комфортного сприйняття навчального матеріалу. У процесі підготовки презентації відпрацьовується результативне застосування мовлених засобів англійською мовою, а при проведенні презентації відбувається автоматизація процесів більш високого рівня. Перед мультимедійною презентацією необхідно проводити підготовку мовленого та інформаційного матеріалу, й обов'язково презентація повинна складатися зі вступу, основної частини з формулюванням ключових положень, які обґрунтовано пов'язані між собою, та висновку.

На заняттях з англійської мови у технічному ВНЗ, як правило, використовуються навчальні презентації. Вони можуть відрізнятися одна від одної за видами комунікативної діяльності (у процесі навчання професійно – спрямованому читанню, письму, говорінню або аудіюванню); за аспектами мови (у процесі навчання лексичним, граматичним або фонетичним темам); опора презентації може бути змістовною, конотаційною, вербальною або ілюстративною. Також застосування мультимедійних презентацій у процесі навчання англійській мові полегшує застосування імітаційних, трансформаційних, репродуктивних мовлених та мовленнєвих вправ.

У процесі викладання англійської мови у технічних ВНЗ формування типових навичок та умінь у студентів сприймати англійську мову на слух займає важливе місце. Аудіювання надає можливість студентам освоїти фонемний склад, інтонацію мови; за допомогою цього виду мовленнєвої діяльності студенти можуть ефективно оволодіти граматичною структурою мови та її лексичним складом. У процесі аудіювання у студентів формується логічне мислення та вміння здійснювати аналіз, синтез іншомовного матеріалу, проводити порівняння та робити висновки.

У процесі підготовки презентацій, обираючи навчальний матеріал для аудіювання слід спиратися на тему заняття та орієнтуватися на рівень знань студентів технічного профілю з англійської мови та їхні професійні інтереси. Текстовий матеріал на аудіювання необхідно вводити після опрацювання лексичних та граматичних тем, оскільки процес пізнання має результат тільки на базі сформованих лексичних, граматичних й фонетичних умінь.

Перед аудіюванням студентам пропонується здогадатися про зміст монологу або діалогу, спираючись на назву або на певні елементи ілюстрації до тексту, відповісти на кілька запитань, які акцентують увагу студентів на розумінні мовлення англійською мовою. Це дає можливість викладачеві визначити та перевірити, як студенти розуміють навчальний матеріал на більш складному етапі аудіювання.

Процес навчання студентів аудіювання в режимі Power Point не тільки дає можливість викладачеві кілька разів реалізувати такий вид навчальної діяльності, не витрачаючи багато аудиторного часу, але й викладачеві не потрібно готувати додатковий роздатковий матеріал. На одному слайді викладач розміщує повністю весь підготовчий етап до прослуховування навчального матеріалу англійською мовою та матеріал для аудіювання у вигляді кнопок налаштування дії й додаткових ефектів анімації словосполучень зі звуковим супроводом. Навчальний матеріал, який міститься у мультимедійних презентаціях значно поширює можливості посібників, оскільки в них використовуються звукові, анімаційні ефекти та відео супровід. Працюючи з комп'ютером студенти використовують слуховий й візуальний канали сприйняття, а це надає можливість розширити кількість навчального матеріалу, який вивчається та забезпечує результативність його засвоєння.

Активне використання технології мультимедійних презентацій на заняттях з англійської мови у технічних ВНЗ сприяє вдосконаленню та інтенсифікації навчального процесу; дає можливість здійснювати індивідуальний підхід до кожного студента, оскільки при підготовці презентації йому надається вибір; формує у студентів навички самостійної діяльності та саморегуляцію; знижує витрати аудиторного часу; студенти практикуються виступати перед аудиторією; формує іншомовну комунікативну компетенцію студентів.

Ми вважаємо, що використання мультимедійної презентації на заняттях з англійської мови можна розглядати не лише як результативний засіб засвоєння навчального матеріалу англійською мовою, але під час підготовки презентацій у студентів формуються навички та вміння роботи з програмним забезпеченням Microsoft Power Point та Prezi програмами, які безумовно знадобляться студентам технічного профілю у їх майбутньої професійної діяльності.

Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»
3D-ПІДХІД ДО ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ

Сучасне проектування одягу характеризується застосуванням високих технологій та налаштоване на оптимізацію виробничих процесів, що включає все менше застосування людських ресурсів, організацію повної автоматизації. Велика частка інноваційних стратегій зачіпає, головним чином, технічну сторону – оновлення обладнання, засобів малої механізації, поточкових ліній, аде головна задача стоїть перед процесом конструювання та ідейного рішення. За останнім вбачаються прояви фантастичних рішень, реалізація яких вже можливо сьогодні. в т. ч. в процесі підготовки майбутніх фахівців. Цей напрям розвитку на сьогодні в легкій промисловості пов'язують із залученням 3D-технологій, результатом використання яких дозволяє створювати унікальні по художньо-композиційному, конструктивному та технологічному рівнях моделі одягу. При цьому головний аспект цієї розробки скриється в можливості повноцінного діагностування всіх можливих дефектів та здійснення першої примірки без матеріальних зразків та в час необхідності появи цього виробу, пропозиції анонсованої від споживача розробнику.

Процес проектування все більш становиться орієнтований на споживача, від рішення якого залежить не лише розмір та колір виробу, а й конструктивні особливості та загальна будова виробу, створення унікальних конструкцій та специфічних технічних умов розробки, як комбінування наявних рішень, так і створення цілком нових і все це можливо реалізувати дистанційно, виключаючи безпосередню присутність майбутнього користувача розробки.

3D-підхід до проектування одягу – це, перш за все, комплексний підхід до розробки швейних виробів в навчальному процесі. Це врахування вже в сформованому ідейному рішенні можливостей виключення екстенсивного традиційного виробництва, базування на масовому продукуванні виробів, які не забезпечують всіх індивідуальних особливостей та характеризуються присутністю великих енерговитрат, значної кількості людино-годин на практичне виробництво поряд із залученням 3D-технологій. 3D-підхід враховує використання як оновленого технічного обладнання, сировинної бази, так і нової методології до розробки в навчальному процесі, в якій особливе місце займає комп'ютерне розробка конструкції та моделювання форми на базі індивідуальних особливостей конкретного споживача. При цьому відбувається повернення до індивідуального виробництва високотехнологічними засобами та в сучасних умовах безвідходного виробництва. Цей напрям поки ще набирає обертів та популярності, але вже декламується в професійній галузі дослідницькими лабораторіями промислових виробників-гігантів, наштотвхуючи на необхідність практичного запровадження вже сьогодні.

Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ ОДЯГУ

Комп'ютерне моделювання – один із стратегічних змін у процесі розробки одягу, що розвиває напрям швидкої та якісної розробки продукту, економії матеріалів та витрат часу на передпроектну стадію, конструктивну розробку та безпосереднє виробництво, «існування» промисловості в умовах конкуренції надпотужних виробництв та швидких змін модних рішень. Залучення комп'ютерних моделей спрощує процес «візуального контакту» з моделлю, оперування формоутворюючими параметрами, їх аналізу та дослідження, широкого використання інноваційних методів роботи з віртуальними манекенами, сучасних аналогій наколці та муляжу, поєднання можливостей візуалізації та класичних підходів до проектування в навчальних умовах. Окрему роль займає шлях залучення споживача до розробки власного продукту, ідейне рішення якого він би сам запропонував або сформував разом з спеціально підготовленим персоналом виробництва.

Огляд особливостей залучення комп'ютерного моделювання в процесі підготовки майбутніх фахівців з дизайну можливо представити у вигляді основних пунктів, на дотриманні яких реалізується сучасні напрямки залучення, серед яких:

- залучення професійних програмних комплексів, які становлять головний потенціал для організації комп'ютерного моделювання поряд з існуванням наявного технічного обладнання для реалізації його забезпечення; присутність ліцензованих версій та повних пакетів програм з наявністю всіх компонентів набору програмних засобів, а також технічної підтримки з боку розробника програмних засобів та налагодження активного зворотного зв'язку, забезпечення можливостей відповідного оновлення до останніх версій програми, доступу до нових налаштувань; тісний зв'язок з розробниками програмних комплексів та проведення з ними сумісних зустрічей-обговорень щодо можливих новацій на оновлень у відповідності до виникаючих проблем та появи альтернатив;
- залучення наборів параметрів для розробки ескізу та конструкції, врахування особливостей використання різних типів тканин, колористичної гами, деталізованої симуляції та інших етапів розробки з метою врахування повного комплексу можливостей впливу на комп'ютерну модель;
- врахування можливості використання широких баз аватарів, конструкцій, бібліотек, шаблонів, матеріалів та інших параметричних можливостей, які можливо враховувати при моделюванні одягу; врахування додаткових пристроїв, плагінів, додатків для підвищення автоматизації та якості розробки. Це не повний перелік, який з кожним роком поповнюється все більш новими тенденційними особливостями розвитку процесу проектування та підтримки навчального процесу.

Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

ПОСТАНОВКА ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД НАВЧАННЮ ОСНОВ РИСУНКУ

Навчання рисунку є складний процес естетичного виховання студентства, як важливий етап професійного розвитку, насамперед, для підготовки майбутніх фахівців творчих спеціальностей. Рисунок увібрав в себе рішення комплексних задач з основ композиції, математичних розрахунків, знання з художніх технік та практичних особливостей їх застосування, а також структурного аналізу та конструктивної побудови. Головна проблема, з якою стикається будь-який, хто хоче щось нарисувати, є обмеження з використання двохмірної площини, на якій потрібно зобразити трьохвимірну. Тим самим, необхідно залучати певні особливості зображення та побудови – перспективу. Також, важливо зазначити про розгляд особливостей академічного рисунку, як прояв класичного підходу до навчання мистецтву зображення об'ємних форм на площині аркушу або іншої робочої поверхні для зображення, на який буде базуватися огляд. Впродовж розвитку людської цивілізації навчання рисунку пройшло багато стадій становлення, які включали дослідження об'єктів, що зображаються, або використання визначених канонів зображення. Узагальнюючи досвід на сьогодні рисунок спирається на теорії, які підкріпленні на практиці наукою та розширили особливості представлення зображаемого, розуміння проходження процесу зорового сприйняття та впливу на нього оточуючого середовища. Тому початкові кроки у навчанні рисунку складно виконувати безпосередньо у мінливому навколишньому середовищі та незамінним «помічником» в рішенні цих задач виступає використання навчальних постановок. Саме вони є класичним шляхом до досягнення досконалості, проведення практичного дослідження, виявлення головних та другорядних елементів постановки, об'єкту та фону, вимірювання, порівнювання та самостійній передачі графічними засобами.

Постановка є важливим дієвим методом навчання основ рисунку, академічною реалізацією поступового опанування «сходинок» в передачі реалістичних ознак досліджуемого. Саме в ній досягається звуження кута зору до розмірів самої постановки, фіксація об'єктів дослідження та застосування штучного чітко спрямованого освітлення. Це значно спрощує практичне здійснення графічної конструктивної побудови в умовах часового обмеження в процесі навчання. Створення навчальної постановки вимагає вибудовування чітких зв'язків з опануванням навчальним тем та поставленими задачами до кожних з них, реалізації поступового розвитку та врахування сучасних підходів до її організації. Постанова – це той унікальний наочний матеріал без якого стає неможливим опанування основ рисунку та подолання перших труднощів, плацдарм подальших сходинок розвитку графічного структурного дослідження.

Борисенко Д. В., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

«МАГІЧНІ» ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: 3D -ДРУК

Сучасні адитивні технології можливо порівняти з «магічними» технологіями, які можуть майже з нічого створити шедевр, виріб складної конструкції, виготовлення якої не можливе здійснити традиційним шляхом за одну дію або операцію. Головний «секрет» цього виробництва криється саме в матеріалі, який під дією різної температури змінює своє агрегатне становище та при певних умовах може з твердого стану переходити в рідину, з'єднуватися, а потім знову повертатися в твердий стан. Цю процедуру можливо здійснювати на протязі багатьох циклів, майже незлічене кількість ь разів. Таким чином, дана технологія є унікальним проявом безвідходного виробництва, створення речей, які на завершальних стадіях експлуатації можуть бути перероблені в нові вироби та повторно використовуватися. Ці характеристики окремо мають великий потенціал в застосуванні в навальному процесі – постійному проведенні навчальних досліджень з розробки одягу, аксесуарів та інших предметів одягу.

Використання 3D-друку є незамінним в процесі навчальних творчих розробок студентів, створенні прототипів, матеріальних зразків діючих моделей та дослідженні їх властивостей. Присутність матеріальної моделі є важливим етапом навчального дослідження, можливість безпосередньо продемонструвати рішення поставленої задачі, проблеми, яка не мала вирішення в попередніх існуючих моделях. А також практичного досягнення певного результату навчальної розробки, який може стати продовження послідууючої серії наукових досліджень, виготовлення зразка для масового виробництва, стати предметом мистецтва та в подальшому експонуватися.

Сучасний технологічний прогрес не стоїть на місці та на сьогодні вже практично реалізуються декілька напрямів 3D-друку, а саме:

- використання різних технологій (фотополімеризація, сплавлення, склеювання), кожна з яких розкриває сучасні широкі можливості до створення унікальних навчальних моделей та одночасно розвивають типологію технічних рішень та видів виробів;

- використання різних типів сировини (рідкі матеріали, сипучі, ниткоподібні, листові та композити), які створюють різноманітність конструкцій, композиційних, фактурних, текстурних та інших типів рішень моделі;

- використання різних типів технічних пристроїв, які з кожним роком удосконалюються та розширюють функціонал та параметри налаштувань для здійснення 3D-друку.

Кожний з напрямів відкриває нові можливості для навчального процесу, вимагає перегляд навчальних програм у відповідності до наявних практичних аспектів розробки та присутніх умов професійної сфери майбутніх випускників

Мірошниченко Г. А., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»
ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ В ЛАБОРАТОРНОМУ ПРАКТИКУМІ З
ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ»

Проблемне навчання — це така організація процесу навчання, сутність якої полягає в утворенні в навчальному процесі проблемних ситуацій та розв'язання нестандартних науково-навчальних завдань.

Так, лабораторні роботи з дисципліни «Технології швейних виробів» дозволяють здійснити зв'язок теорії з практикою, сприяють розвитку самостійної діяльності учнів і вмінню аналізувати та оцінювати отримані результати.

Важливу роль в досягненні цілі розвитку самостійної та творчої діяльності учнів на лабораторних роботах грає створення ігрових ситуацій. Проілюструємо всі етапи проблемного вивчення матеріалу на лабораторній роботі з використанням гри під назвою «Перевір знання сусіда». Методика проведення гри полягає в наступному: в академічній групі створюються 5 команд по 4 студента. Кожна команда обирає керівника, який представляє та захищає інтереси групи в процесі гри. Керує грою викладач, який виконує роль арбітра. Також він роз'яснює правила проведення гри, роздає завдання, надає консультації по всім питанням, малює на дошці таблицю преміювання та штрафів. Кожній команді видається лист з темою, ціллю та теоретичними положеннями для лабораторної роботи. Також команди отримують листи для складання завдання сусідній команді. Після аналізу теми, цілі та теоретичних положень члени команд формують завдання. Команди складають завдання: перша команда складає для другої, друга для третьої і т.д. Далі керівник команди записує завдання на розданому листі та ставить свій підпис. Після цього віддає викладачу, який отримавши всі 5 листів, роздає їх для розв'язання командам. Команди виконують завдання, рішення записують в роздані листи, керівник підписує та повертає викладачу. На наступному етапі команди оцінюють завдання сусідів та відповіді та заносять в таблицю. Оцінка проводиться по схемі 1-3-5-2-4-1 (перша оцінює третю і т.д.). Оцінка завдання та оцінка відповіді проставляється в балах на зворотній стороні листа, який керівник підписує та повертає викладачу.

На останньому етапі проводиться сумісне обговорення результатів оцінювання завдання та рішення. Керівники команд по черзі зачитують завдання, рішення та бальні оцінки. В дискусії кожна команда відстоює своє рішення. Викладач виставляє бали на дошці в таблицю.

Для активізації гри та оцінки діяльності її учасників використовується система преміювання і штрафів, заснована на стимулюванні команд за правильно сформульовані завдання, своєчасне або дострокове закінчення роботи. Так, команди, які першими закінчують формування завдання та виконання, отримують “+1” бал, останніми – “-1” бал. Потім викладач підсумовує бали та визначає номери місць. Керівник команди, яка зайняла 1 місце, обирає приз, заздалегідь підготовлений викладачем. Після цього призи обирають керівники команд, зайнявши наступні місця.

Нечіпор С.В., к.пед.н., доц. каф. «Технологій і дизайну»

КОМПОЗИЦІЯ У ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННІ ВЕСІЛЬНОЇ СУКНІ, В'ЯЗАНОЇ ГАЧКОМ

Старовинні візерунки, що зв'язані на новий лад, є основою сучасного творчого підходу до створення модного та оригінального одягу. Творчий успіх при створенні нового, неповторного візерунку мережива неможливий без пошуків натхнення, пошуків нових образів. У виробництві одягу у стилі сучасного ірландського мережива, і, зокрема, суконь, постійно присутня ручна праця. Процес виробництва трудомісткий. Якість кінцевого продукту істотно залежить від уміння та просторового мислення майстрині.

Для мережива характерне злиття ажурних візерунків і основи (сітка тла) чи контрасти щільного візерунка і ажурної основи, розмаїття ритмічної побудови візерунка, виявлення кольору, блиску, фактури ниток. Часто виразність мережива підкреслюють кольором і фактурою тканини, з якою воно поєднується.

Серед сучасних шанувальників прекрасного інтерес до ірландського мережива відроджується. Цьому сприяють дизайнери, що використовують цю техніку в'язання гачком. А.Вертен (Італія) почала використовувати для ірландського мережива широку кольорову гаму ниток, з яких вив'язує багатоколірні елементи. Її сукні «Есмеральда», «Едем», «Зірка Адама» намагаються повторити на усіх континентах земної кулі.

При створенні весільної сукні прообразами та творчими джерелами стали весільні сукні виготовлені майстринями фірми АННОРА, історичні сукні, автори яких невідомі. Під впливом джерел натхнення у дизайнера (художника) виникає ідея, яка далі втілюється в художній образ. Ідея трансформується у форму, що відповідає задуму. При створенні первинного ескізу весільної сукні загальна форма – прилягаючий силует з розширенням до низу та шлейфом позаду. Конструктивно-декоративні лінії та композиційні акценти, комплект мотивів для сукні – авторські. Колекцію ескізів весільних суконь наведено на рис. 1.

Рис. 1 – Ескіз колекції весільних суконь

Наступний етап – художньо-композиційне опрацювання моделей. Для цього ми ознайомились з роботами майстрів, що працюють в техніці «Ірландського мережива» і мають власні розробки, що допомагають їм в роботах. Розглянуто роботи таких майстринь: О.Захар'їної, А.Атаманчук, О.Ейхельберг, Н.Котельнікової, М.Горохович, М.Михальчук, М.Шеїної, К.Орлової.

О. Захар'їна пропонує розрахувати кількість необхідних елементів, вив'язати їх з обраної пряжі і нашпилити їх лицьовим боком донизу на планшет/манекен з попередньо прикріпленою викрійкою. Наступним етапом є остаточне опрацювання композиції у вигляді доповнення промальовуванням на деталях викрійки стебла, ніжки бутонів і інших елементів. Коли етап промальовування закінчився – настає час вив'язати ці елементи періодично прикладаючи їх до малюнка, порівнюючи пропорції. Інколи композиція малюнку змінюється.

А.Атаманчук випрацювала свій варіант підходу до створення композиції ірландського мережива. Спочатку майстриня підбирає мотиви і окремо вив'язує їх. Потім виконує корекцію схем, уточнює розміри мотивів відносно один до одного, робить паперові копії цих зразків і розміщує їх на викрійці комбінуючи, створюючи той самий індивідуальний візерунок, що робить одяг – шедевром.

Цікавим є підхід О.Ейхельберг, яка для новачків пропонує використати шаблони рисунків, на які вкладається прозоре лекало виробу і крайовими лініями обмежується рисунок. Багато майстрів користуються розкладанням основних великих елементів, які створюють основне враження від композиції, а проміжки заповнюють дрібними елементами, часто без попереднього ескізу.

Для виготовлення елементів мережива весільної сукні, в'язаної гачком, було обрано останній варіант створення композиції, були задіяні нитки BABYLO 20, гачок 0,85. Для сіточки обрано нитки Єгипто 25, гачок 0,5. Вивчаючи різні варіанти сіток для роботи над дизайн-проектуванням в'язаної весільної сукні було використано в роботі гачковану сітку, що є нерегулярною. Деталізація ескізу, внесені модельні зміни для побудови лекал виробу та практичне втілення ідеї наведено на рисунку 2.

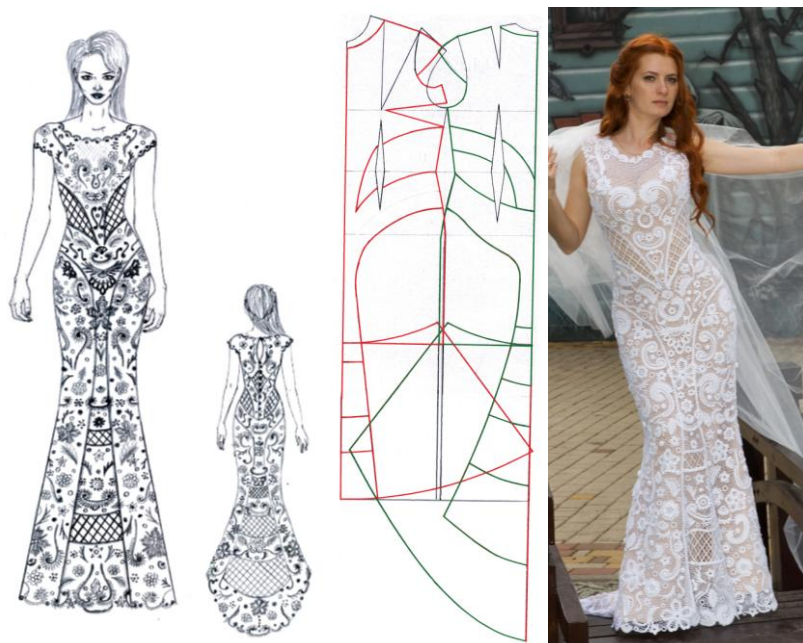

Рис. 2. Деталізація ескізу моделі весільної сукні, моделювання та фото виробу

Нечіпор С.В., к.пед.н., доц. каф. Технологій і дизайну, **Одарченко Г.**

РОЗРОБКА ЕСКІЗІВ ЛОКАЛЬНОГО ПРИНТУ ДЛЯ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧИХ ФУТБОЛОК

На сьогодні швейна промисловість України представлена величезною кількістю виробників футболок, але значна частина ринку зайнята імпортними товарами, що користуються більшим попитом. Важливою задачею галузі легкої промисловості є створення конкурентоспроможного якісного дизайну футболок, що буде здатне не лише забезпечувати потреби населення, але й конкурувати із імпортними товарами. Проблема виготовлення конкурентоспроможних жіночих принтованих футболок вітчизняного виробництва полягає у відсутності коштовного обладнання, нехтуванні використанню сучасних новітніх технологій.

Створення художнього образу та пошук типів формотворення одягу відбувається на етапі розробки колекції. Художній образ – це відображення дійсності у мистецтві з точки зору певного ідеалу, поєднання образу людини із костюмом у певному середовищі.

При роботі із джерелом натхнення було виявлено основні ознаки художнього образу майбутньої колекції жіночих футболок з локальним принтом: чорно-білий колорит із кольоровими акцентами на червоне, синє, жовте; композиційний центр – локальний дизайн на пілочці виробу; авторська штрихова манера малювання ескізів для принтів; ритмічна розстановка декоративних елементів та фрагментів українського орнаменту; силуетні лінії прямі, переважання вертикалей у формі, а горизонталей у локальних дизайнах; простота фактурного рішення та мінімалізм у формотворенні.

Колекція будується на відношенні тотожності складових елементів. В колекції зв'язок частин утворюється завдяки повторенню в усіх моделях однакової або близької до тотожної форми, кольору, силуету, матеріалу, фактурі, ступеню статичності форм.

На цій стадії проектування вирішується питання декоративного та художнього оздоблення виробу згідно з обраним першоджерелом. Оскільки, основним композиційним центром даного виду одягу будуть локальні принти, то перед художником-дизайнером постає задача розробити пошуковий ряд ескізів для принтів, визначити основні особливості та вимоги до зображення ескізу принту, розробити технологію виконання локального дизайну принтів у програмі Adobe Illustrator, обрати із серії ескізів найбільш доцільні та вдалі принти, що будуть використовуватись для колекції жіночих футболок та допрацювати їх.

Жіночий одяг – це область, де дизайнер принтів найбільше залежить не тільки від замовника, а й від дизайнера-модельєра, що розробляє одяг. Винятком є той випадок, коли дизайнери, що розробляють принти та колекцію одягу це одна і та ж людина. Робота над художньо-декоративним оформленням одягу найскладніша. Оформляючи декоративним розписом одяг, художник має розглядати архітекtonіку виробу в цілому, але при цьому враховувати конструкцію моделі та технологію пошиття, рельєфні шви, дрібні деталі, виточки тощо. Результатом має бути не перенавантажена деталями крою та декоративним оздобленням модель одягу. Принти мають підкорятись силуету, лініям крою, підкреслювати переваги фігури.

На основі проведеного дослідження визначено, що футболка, є базовим та актуальним серед населення асортиментом одягу. Популярність футболок забезпечена їх не високою собівартістю, простотою, зручністю, високою повітропроникністю та гігієнічністю. Принти на футболках стали класичним методом оздоблення, що дозволяє розширити асортимент, підвищити естетичні якості, а також виділитися серед оточуючих. Гіпотеза дослідження полягала в тому, що спроектована колекція футболок буде актуальною у сучасному модному напрямку та конкурентоспроможною на ринку. Для цього було розроблено серію авторських локальних дизайнів та свою технологію виготовлення ескізів для принтів. Локальні принти зробили футболки модним одягом та розширили асортимент, тому цей напрямок є актуальним; модними принтами на сьогодні є написи та зображення на політичні та соціальні теми. Виходячи із цього, в якості ідейного напрямку для колекції було взято національні мотиви, що переосмислені на фоні соціально-політичних проблем сучасності України. В якості персонажів для принтів виступили видатні особистості, письменники, представники культурної діяльності минулих років – це Л. Українка, О. Пчілка, О. Кобилянська, М. Гоголь. Стилізовані портрети цих особистостей було взято за основу локальних принтів. Згідно вимог до друкованих зображень по тканині було розроблено технологію виготовлення векторних зображень ескізів у програмах Adobe Illustrator та Adobe Illustrator Draw. За цією технологією розроблено п'ять кольорових локальних дизайнів для футболок модельного ряду.

Проектна концепція передбачала, що колекція футболок, що розробляється, має знайти своїх споживачів серед людей творчих, ерудованих, молодшої та середньої вікових груп, I-III повноти, що купляють одяг середньої цінової категорії та слідкують за модою. Проведене маркетингове дослідження підтвердило орієнтованість проектної концепції та дало змогу визначити вподобання споживачів стосовно фасону та дизайну футболок. На основі розроблених досліджень, було створено ряд ескізів модельного ряду жіночих футболок з локальним дизайном на передній частині виробу. Модельний ряд утворили футболки середньої довжини прямого фасону білого кольору, що різняться за принтами, довжиною лінії низу та довжиною рукавів.

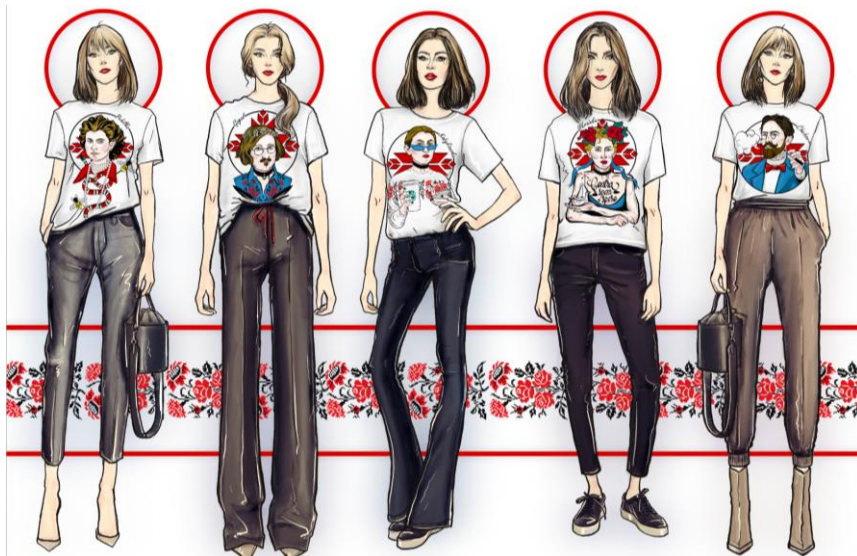

Рис. 1. Колекція моделей жіночих футболок з локальним принтом.

Нечіпор С.В., к.пед.н.; Нєрєзова Є., гр. ДТ-ПОТ17

СКЛЯНИЙ ОДЯГ З ПОГЛЯДУ СУЧАСНИХ ДИЗАЙНЕРІВ ТА СКУЛЬПТОРІВ

Дизайнери моди постійно здійснюють пошук нових матеріалів для створення шедеврів сучасного одягу. Так, дизайнер Diana Dias-Leão поєднала своє захоплення модою та мистецтвом виготовлення скла для досягнення прекрасного ефекту. Вона створила сукні і корсети з скла, кераміки, проволокон і шовкових ниток, при цьому використовувала кусочки спеціально обробленого скла різного кольору, поєднувала їх у єдину композицію.

Рис. 1. Роботи дизайнера Diana Dias-Leão

Метою створення колекції таких виробів дизайнером було дослідження важливих проблем особистості, краси і поведінки людини. Художниця вважає, що анорексія, булімія і нанесення шкоди самому собі, пов'язані перш за все, що людина не сприймає свою зовнішність належним чином і цінує себе як особистість, не довіряє самому собі. Авторка хотіла створити одяг, у якому власниця могла б розгледіти найцінніше – саму себе [1].

Дизайнерка Карен Ламонт (Karen LaMonte) створила колекцію суконь зі скла, які повторюють контури жіночої фігури та вражають натуральністю.

Рис. 2 Скляні скульптури одягу Карен Ламонт

Креативний дизайн передає витонченість, ніжність, спокусу. Цікавою є технологія виготовлення. Авторка створювала свої вироби за двома шаблонами. Перший знято з тіла жінки (за цим шаблоном виготовляється внутрішня частина скульптури, а другий слугує для виготовлення зовнішньої частини скляної сукні.

Скло дозволяє бачити скульптуру з середини, створюючи незабутню атмосферу. Усі вироби створено у натуральну величину [1].

Художниця і скульптор Кіт Полсон (Kit Paulson) поєднує мистецтво, науку та історію в красивих скляних скульптурах, які можна одягати. Митчиня завоювала перше місце в каталозі Juried Selection Society 2016 року. Останні роки творчості присвячені роботам, як розроблені на основі людського тіла. Нею створені головні убори, маски, пальчата, тощо [2].

2

Met Gala – щорічний бал, який влаштовує американський Інститут костюма в музеї Metropolitan. Щоразу мода відображає розвиток сучасних технологій. Одним з найзнаменитіших нарядів стала сукня, створена Американським модельєром Заком Позеном для актриси Клэр Дейнс. Тканина складається з оптоволокна, а підсвітка утворюється шляхом активації 30 маленьких батарейок [3].

І, звичайно, приваблюють погляд сукні зі скляними кристалами (рис. 3).

Рис. 3 Сукні з оптичного волокна та зі скляними кристалами.

За таким одягом майбутнє. Оскільки сучасні технології не стоять на місці і скло може стати еластичним та насправді перейти в розряд матеріалу для повсякденного одягу.

Список використаних джерел

1. Матеріали для одяжки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fine-craft.ru/index.php/articles/materials/item/110-glass-dress>
2. Портативная стеклянная одежда Кит Полсон. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://archidea.com.ua/diary/podium/362633-portativnaja-stekljannaja-odezhda-kit-polson>
3. Светящееся платье Клэр Дейнс. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pikabu.ru/story/svetyashcheesya_plate_klyer_deyns_4175048

Нікуліна А.В. к.пед.н., доц. кафедри «Технологій і дизайну»

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІК БАТІКУ

У формуванні дизайну одягу надзвичайно велику і практично самостійну сферу дизайнерської творчості на сьогоднішній день складає дизайн у сфері текстилю, а саме створення авторського малюнка на тканині. Відомі дизайнери світової моди для своїх колекцій самі створюють матеріал, виконуючи ручний розпис. Періодично в своїх колекціях відомі бренди одягу звертаються до мотивів техніки батік, реалізуючи їх у живописних принтах. Серед них Jean-Paul Gaultier, Gianni Versace, Emilio Pucci, Mary Katrantzou, Abed Mahfouz.

Стрімкий інтерес до батіку спричинив за собою хвилю різних технік розпису, спрямований, в тому числі, і на спрощення виробництва цього виду прикладної творчості. Техніку батік можна використовувати не тільки в рукоділлі, але і з професійною метою, так як вона дозволяє створювати ексклюзивні вироби, які дуже користуються попитом.

Існує кілька видів батіку: гарячий батік, холодний батік, вузликовий батік, вільний розпис (рис. 1).

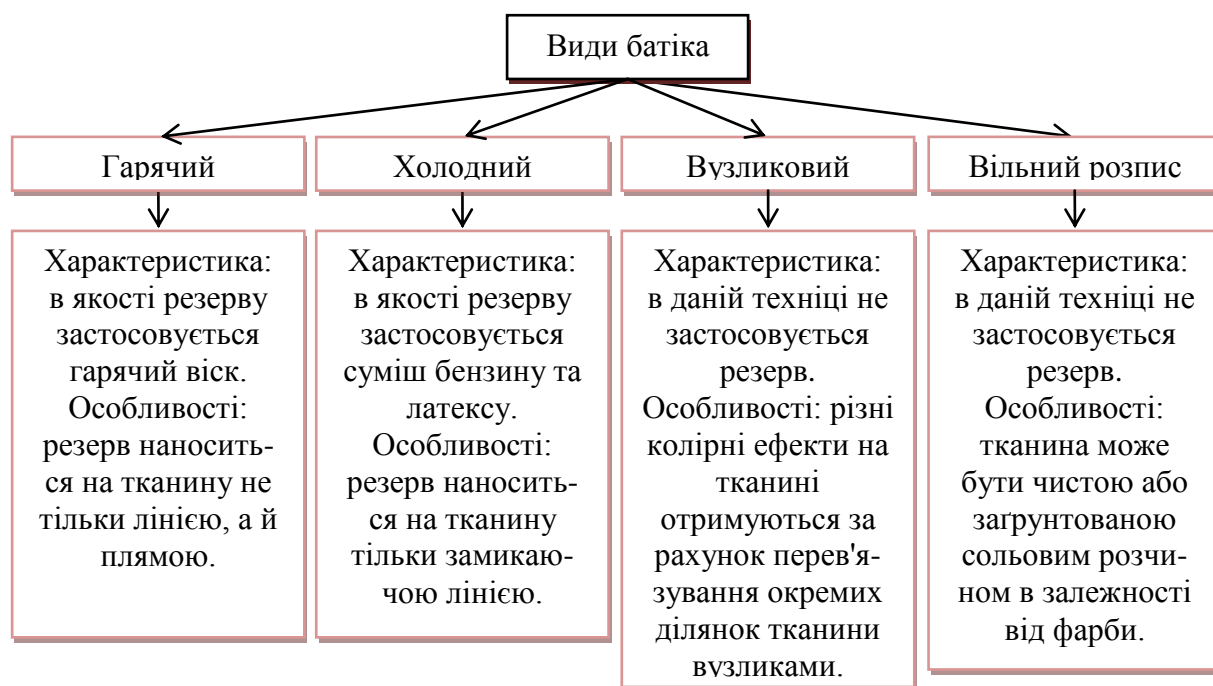

Рис.1 Види батика

Гарячий батік (рис. 2) При використанні техніки гарячого батіку процес починається з нанесення на білу тканину абрису майбутнього малюнка. Розплавлений віск наноситься за допомогою спеціального інструменту, званого чантінгом. Він представляє собою маленьку мідну чашечку з носиком, прикріплену до дерев'яної ручки. Ділянки, які потрібно залишити незабарвленими, покривають шаром розплавленого воску, після чого тканину забарвлюють. На наступній стадії полотно покривають воском і фарбують знову. Ефект розпису досягається завдяки пошаровому нанесенню фарби. По завершенні роботи віск із поверхні тканини випарюють праскою.

Рис.2

Традиційно для гарячого батіку використовувалась виключно бавовняна тканина і бджолиний віск. Сьогодні так фарбують і шовк, а як резерв застосовують склад на основі парафіну або стеарину. Деякі зарубіжні виробники фарб пропонують холодний віск для роботи в такій техніці [12].

Холодний батік (рис. 3) - одна з найпопулярніших технік розпису тканини. Відмінною її особливістю є використання резерву, яким обводять всі елементи композиції. Це обмежує «розтікання» фарби.

Рис.3

При цьому способі розпису тканини використовується не розплавлений віск, а спеціальний склад - так званий «резерв». Він не вимагає нагрівання, звідси і назва техніки. Холодний резерв наноситься скляною трубочкою з резервуаром. Можна також використовувати готові кольорові резерви в тубиках, які оснащені подовженим носиком.

При виготовленні авторських робіт в техніці «холодний батік», в основному, використовується натуральний шовк. Він тонкий, міцний, пружний, блискучий, добре вбирає фарбу.

Вузликовий батік (рис. 4) - один з перших способів створення візерунка на тканині. Це не техніка розпису, а спосіб фарбування, при якому візерунок виникає за рахунок зв'язування окремих ділянок тканини вузлами. Техніка вузликового батика полягає в тому, що тканину перевивали джгутом і щільно обмотують ті місця, де повинні бути смуги, а потім опускають у фарбу. Після розв'язання місця звивання залишаються непрофарбованими. Результат залежить від системи зав'язування: можна отримати малюнок з кола, вертикальних або горизонтальних смуг, їх поєднань. Щоб отримати візерунок у вигляді прогалин певної конфігурації всередину вузликів можна поміщати дрібні предмети (гудзики, камінчики).

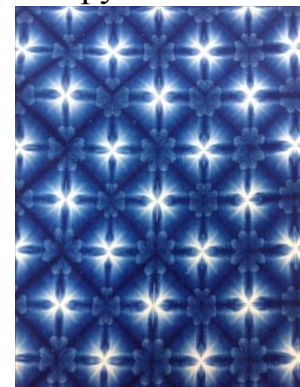

Рис.4

Вільний розпис (рис. 5) - це своєрідна техніка батіку, що об'єднує відмінні один від одного принципи розпису. До неї відносять роботу рідкими фарбами по чистій чи заґрунтованій тканині і розпис заґущеною фарбою.

Рис.5

При вільному розписі яскраво проявляються риси художника, а вироби, які виконані по одному ескізу за допомогою однакових матеріалів і інструментів, будуть сильно відрізнятися у двох різних майстрів. У вільному розписі не використовуються обмежувачі, що робить принцип техніки схожим з акварельним.

При створенні ексклюзивного дизайнерського одягу із застосуванням технік батіку на етапі ескізування потрібно

враховувати особливості членування форми моделей.

Батік у костюмі, як правило, виконує основне художньо-композиційне навантаження і може займати всю поверхню форми виробу. У цьому випадку техніка розпису по тканині потребує певної площини для нанесення малюнку, отже композиційна величина форми костюму повинна бути великою, а силует, бажано, трапецієподібним, трикутним, прямим, ікоподібним, овальним.

Нікуліна А.В. к.пед.н., доц. кафедри «Технологій і дизайну»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПУЛЯРНОСТІ СТИЛЬОВИХ РІШЕНЬ У ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ АВТОРСЬКИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ

У сучасному розумінні мода означає нетривале панування стиля у визначеному суспільному середовищі естетичних вимог до зовнішніх проявів у побуті, одязі, взутті та інших елементах предметної сфери, що оточують людину. В основі моди лежить образ, який знаходить відображення у різноманітних поєднаннях окремих ліній, кольорів, матеріалів і оздоблювальних елементів костюму. Встановлено, що зміна форми костюма зв'язана з визначеною циклічністю. Цикл, протягом якого повністю оновлюється його форма, складає 21 - 24 роки, а пів цикла від 10,5 до 12,5 років. Існують також цикли тривалістю 3, 8, 13 , 34... 55 років, у межах яких розвиваються, закріплюються та змінюються декоративні деталі, форми, візерунки або структури тканин. Відомим фактом є і те, що характер та тривалість періоду зміни форми та елементів виробу залежить від його призначення.

Опираючись на ці дані для виявлення найбільш популярних стилів сучасного жіночого одягу, оздоблювальних елементів був проведений аналіз Google-анкетування, відео-роліків, фоторепортажів популярних фільмів, журналів з історії та сучасної моди. За результатами проведеного аналізу було складено таблицю 1.1 з різноманітними стилями та підрахована кількість оздоблень у моделях. Далі у кількісному відношенні було встановлено, скільки моделей має конкретний вид оздоблення, що перераховано у стовпчиках таблиці. Потім у відсотковому співвідношенні було встановлено, яку саме частку від загальної кількості, займають окремі декоративні елементи. Цей відсотковий показник було враховано за формулою:

$$П = \frac{K_k}{Z_{ко}} \times 100\% \quad (1)$$

де: П - показник, що у відсотковому відношенні характеризує, яку частку від загального обсягу моделей займає жіночий костюм визначеного стилю;

K_k - кількість жіночих костюмів з конкретним стилем;

$Z_{ко}$ - загальна кількість стилів одягу у досліджуваних моделях

Дані, яку саме частку від загального обсягу моделей займає жіночий одяг певного стилю надані у стовпчиках таблиці 1.1.

Наступним етапом зведення таблиці став розрахунок середнього арифметичного значення для кожного рядка, тобто для кожного конкретного виду оздоблення. Цей показник було знайдено та формулою:

$$\sum p = \frac{П_1 + П_2 + П_3 + \dots + П_k}{П_r} \quad (2)$$

де: $\sum p$ - середнє арифметичне значення частоти використання кожного виду оздоблення в усіх джерелах аналізу.

$П_1 + П_2 + П_3 + \dots + П_n$ - сума всіх показників по рядку, що у відсотковому відношенні характеризують яку частку від загального обсягу моделей займає жіночий одяг визначених стилів;

C_1 - кількість стовпчиків у рядку, що містять показник П.

Дані цього обчислення занесені до останнього стовпчика таблиці та є найбільш важливими для дослідження, бо саме на основі цих показників можна робити висновок щодо популярності використання стилів у сучасному жіночому одязі.

При створенні табл. 1.1 були проведені аналогічні розрахунки показників П та Σ р.

На рисунку 1.1 представлена стовпчикова діаграма, складена за даними таблиці 1.1. Діаграма характеризує, яке саме місце займає кожний стиль сучасного жіночого одягу.

Популярність використання стилів у авторських колекціях жіночого одягу представлено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Популярність стилів у авторських колекціях жіночого одягу

№	Вид стилю в одязі	Популярність, %
1	Авторський стиль	12,5
2	Фольклорний (український) стиль	18,5
3	Авангардний стиль	14,0
4	Еклектика	22,0
5	Романтичний стиль	12,0
6	Класичний стиль	12,0
7	Спортивний стиль (мікростиль - мілітарі)	19,0

Популярність стилів у процесі проектування авторських колекцій жіночого одягу

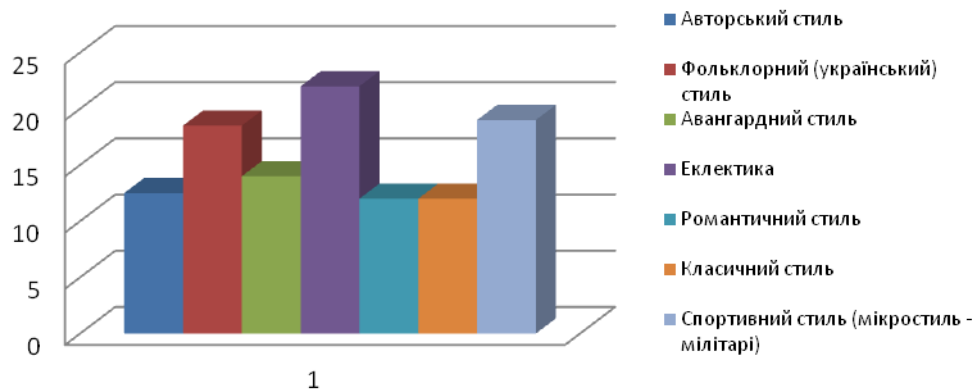

Рисунок 3.1 – Діаграма популярності використання різних стилів у авторських колекціях жіночого одягу

За результатами діаграми наглядно видно, що найбільшого поширення в жіночому одязі набув стиль еклектики, а саме 22%. На другому місці по популярності опинився елемент – спортивний стиль (мікростиль-мілітарі), він застосовуються в 19 %. На третьому місці виявився елемент – фольклорний, який зустрічаються в 18,5 % жіночому одязі.

У наш час важко простежити за кожним модним трендом або стильовим напрямом, але можна спробувати зрозуміти, що саме наштовхнуло творців саме на такі проектні рішення. Можна бачити, що чистота конкретних стилів набуває рідкості, на відміну від поєднання різних стильових напрямів, а саме еклектики.

Попова Т.І., к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

ОСОБЛИВОСТІ ОЗДОБЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОРОЧКИ НА СЛОБОЖАНЩИНІ

Відомо, що серед основою святкового і буденного жіночого одягу - була сорочка. Оскільки на Слобожанщині ткацькі верстати були неширокі - полотно було 40-55 см завширшки - то на станок сорочки йшли 3 полотнища. Найбільше розповсюдження мала сорочка з прямими плечовими вставками (полики або уставки), які з'єднували рукав зі станком. Уставки розширювали плечову частину сорочки і давали можливість зробити об'ємнішою горловину та рукав, який часто призбиравали біля уставки. Ширина уставки була різною — дорівнювала або половині ширини доморобного полотнища, або всій його ширині. Також прямокутними були і вставки (ластовиці, ластки) під пахвами. Чим ширший був рукав (якщо на нього йшло не одне полотнище), тим менша була ластка [4].

Святкові сорочки були додільними, буденні могли мати верх з якіснішого полотна, низ - з грубого, тобто сорочка «дотачувалася», «підтачувалася» і називалася – «до підточки». Сорочка «до підтички» характерна для повсякденного, буденного одягу і викликана практичними міркуваннями, в той час як святкова або обрядова сорочка обов'язково повинна була бути додільною.

Для вишивки сорочки дуже часто використовували техніку - білим по білому, так, як і рушники, вкладаючи у символи вишивки закодовану інформацію (наприклад, дерево на рукавах було символом родючості) (фото 1) [4].

Фото. 1. Костюм і дукач зі східної України, а саме Балаклійського району Харківської області — із колекції Ігоря Перевертнюка, намиста з колекції Олени Бугайченко, на фото Ірина Данилевська

До вишивки в техніці «лиштва» додавалася мережка - ажурна техніка, що в поєднанні з вишивкою біллю створювало дуже витончений та елегантний виріб. Вишивалися і мережилися рукава, і місця, де з'єднувалися рукава з полочкою, уставки, і обов'язково - подола (підподільниці), оскільки вони мали бути видні з-під поясного одягу - плаhti. Мережані, а не вишиті подола - характерна особливість Слобожанщини [2, С.78]

Побутували і старовинні сорочки з тканими узорами, виконаними червоними нитками. Узори – ритмізовані пасочки – розміщувалися на уставках, вздовж рукавів, на комірці, внизу по подолку. Виконувався такий взір на двох підніжках і називався перетика, перетинка.

Поширені сорочки, вишиті чорною вовняною ниткою дрібними стіжками технікою набір, щільний геометричний орнамент нагадує ткацтво. Він складається з ромбів, діагональних смуг, розеток, сосонок, що з'єднуються в різноманітні комбінації і творять складний, дивовижний і цільний орнамент по всьому рукаві. Шви у такій сорочці теж оброблені чорною візерунковою смужечкою. Таку білу сорочку з чорною вишивкою часом оздоблювали у верхній частині рукава ще й золотим ременем – уставкою, вишитою золотими нитками.

Поширеним був і рослинний орнамент на сорочках – рожі, виноград, – розміщений по всій довжині рукава ритмічними горизонтальними смугами. Виконували його червоними і чорними нитками. Характерною ознакою оздоблення жіночих сорочок цього регіону є використання мережива, золотої нитки, блискіток [3, С.95].

Для Харківської області властиві своєрідні поліхромні орнаменти, створювані напівхрестиком або хрестиком. Ці орнаменти вишивають зазвичай грубою ниткою, в результаті чого візерунок створює враження рельєфного малюнка (фото 4).

Сорочка донецького регіону Слобожанщини шилася на кокетці, багато декорувалася червоно-чорними орнаментами з використанням мережки. На Слобожанщині побутували жіночі сорочки переважно полтавського типу, які тут називали українками або малоросками.

Необхідно зазначити, що росіяни і українці довгий час жили по сусідству, тому відбувалось вплив і поєднання культур, в тому числі і в манері одягатися. Так, цікавою особливістю для Харківщині та Луганщині було використання сорочок з обшивкою-стійкою, часом висотою 2-3,5 см, який називався ожерелок, ошийник, жарелак, і з виложистим коміром, а також на пазусі нашивалась накладна нашивка. Широкий рукав – з полотна у півтори пілки збирали в зап'ясті у вузьку обшивку або ставили на широкий чохіл, чохолик (манжету), з-під якого випускали брижі, прикрашені стрічками, мереживом, блискітками. Такі особливості в одязі не були характерними для українського костюму, а більш притаманні російському одягу. Іноді за російським зразком на рукави жіночих сорочок нашивали червоні стрічки.

Так, наприклад, для української сорочки, яка також була поширена, притаманним було те, що її виготовляли без комірів, під шиєю вона оброблялась вузькою обшивкою – руликом; рукав по низу також оброблявся вузькою обшивкою або збирався «на нитку» [1, С. 57] (фото 2).

Фото 2. Сорочки жіночі Сумської області, початок ХХст.

Вершин художньої досконалості досягло вишивання уставок. Логічно продумане розташування прямокутної площини уставки, висотою переважно до 15 см, шириною до 35 см на самій видній верхній частині рукавів. Уставки барвистими стрічками горизонтально пересікають вертикальну площину рукавів нижче підпліч, виразно виділяючись в конструкції сорочок (фото 3, 4). На манжетах вишивались і кількарядові смуги, часто з переходом у дрібні складочки рукавів. Зустрічаються манжети, вишиті тільки на краях [3, С.56].

Фото 4. Український народний одяг.
Донецька обл.

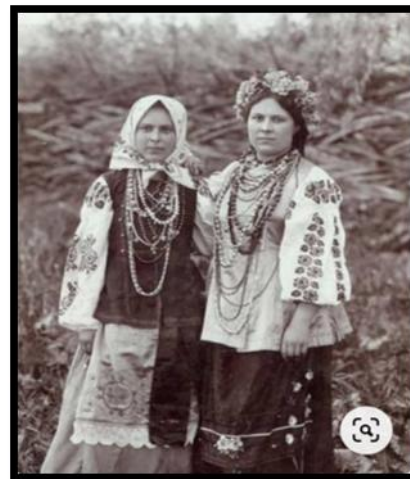

Фото 4. Слобожанщина, Харківщина,
початок ХХ ст.

Отже, сорочка є важливим елементом одягу української жінки, яка має певні особливості крою та оздоблення вишивкою.

Література:

1. Астахова О.В. та ін. Свята та побут Слобожанщини: Альбом/О.В. Астахова, Т.М. Крупа, В.А. Сушко: 2-ге вид., доп. - Х.: Колорит, 2008. - 143с.

2. Білан М.С., Стельмащук Г.Г. Український стрій. Львів: ПП "Видавництво "Апріорі", 2011. - 310с.

3. Гулей Ольга Володимирівна Г 94 Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010, – 152 с.

4. <https://www.depo.ua/rus/life/fotoproekt-shchiri-ukrainskie-kostyumu-v-novom-kalendare-18122014175400>

Попова Т.І., к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОНЕВИ - ЕЛЕМЕНТА УКРАЇНСЬКОГО ОДЯГУ НА СЛОБОЖАНЩИНІ

Жінки майже всіх слов'янських народів носили поневу - елемент одягу, що прикриває нижню частину тіла та кріпиться на талії. Українки носили три різновиди поневы: дергу або запаску (рис. 1) в звичайні дні, плахту (рис. 2) - у свята [13, с.152].

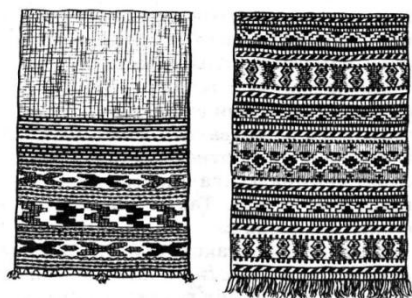

Рис. 1. Запаски

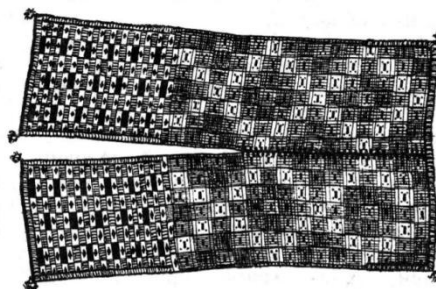
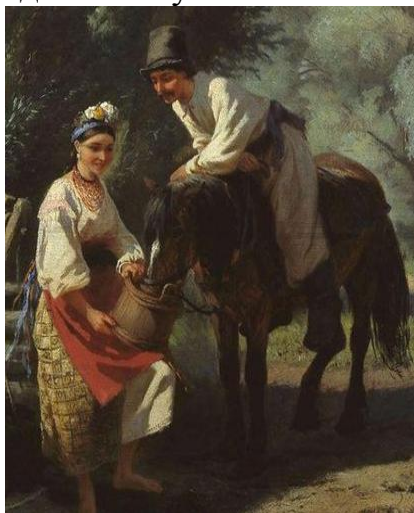

Рис. 2. Плахти

Плахта шилася з 2-х полотен, з барвистої саморобної вовняної тканини з геометричним орнаментом. Полотнища зшивалися до 1/2 чи 2/3 по довжині та перегиналися навпіл незшитими кінцями – «крилами» - назовні. До крил по кутках пришивали різнокольорові китиці. Колір плахти, яку одягали, вказував на те, якого віку та статусу господиня - дівчина чи молодиця, молода чи стара. Дівчата носили плахти червоного або малинового («червчатки») кольору (мал. 1, 2) [16]. Молода жінка носила червчатку до народження першої дитини, а після одягала червоно-синю. Зазначимо, що чим більш старішала жінка, тим темнішого кольору одягала плахту. Підчас посту всі жінки носили «синятки» - сині плахти.

Мал. 1. К. Трутовский
"Сцена у колодця", 1893

Мал. 2. К. Трутовский
У плетня, 1863

Плахти спереду закривали «завісою» - ошатним порадником фартухом, який прикрашали широкою тасьмою, вишивкою, мережкою, мереживом або рюшами [5, с.152] (фото 1, 2).

Фото 1. Слобожанщина,
м. Харків. 1916 р.

Фото 2. Художньо-історичний фотоальбом
«Фотографы Харьковской губернии
(1851–1917)

Бабусі носили чорні, однотонні дерги. Для виготовлення дерги брали 3 метри грубого нефарбованого або чорного полотна шириною до 70 см, розрізали на три частини, зшивали довгими сторонами, щоб отримати одне цілісне полотно, яким об'язували стегна, а потім кріпили його на талії поясом. Дергу зазвичай не прикрашали вишивкою, так як вона призначалася для домашніх повсякденних турбот. Так, художник Микола Богданов любив писати жанрові твори живопису з життя простих сільських жителів і часто мандрував у пошуках цікавих сюжетів. Сюжет для картини «Запізнилася» майстер знайшов на Слобожанщині. Можна побачити, що молода дівчина одягнута в кольорову плахту, підперезана фартухом, що розшитий по низу тасьмою, а літня жінка одягнута в чорну дерегу (мал. 3) [16].

Мал. 3. Микола Богданов. Запізнилась, 1889р.

Художник М.К. Пимоненко на творі живопису "Жнива на Україні" (мал. 4) показав одяг селянок під час роботи у полі, які були одягнуті у довгі сорочки та повсякденні чорні дерги, що підперезувались поясом по талії. Дерги підгортали, що було зручним під час роботи у спеку. Голови жінок покривали хустками різних кольорів [16].

Запаска схожа на дергу, тільки до її двох верхніх куточків пришивали відрізки тасьми, щоб зав'язувати запаску на талії. Прийнято було носити одночасно дві запаски - позадницю і попередницю.

Мал .4. М.К. Пимоненко. Жнива на Україні (1896)

Спочатку надягали позадницю, що охоплювала стегна ззаду, а потім спереду надягали попередницю, яку пізніше стали замінювати простим фартухом. Тканину для запаски брали однотонну, з тонкої вовни, причому колір тканини передньої і задньої запаски часто був різним [5, с.57] (рис. 3, 4).

Рис. 3. Типи та способи носіння жіночого не зшивного стегнового одягу

Рис. 4. Жіночий одяг Слобожанщини

Підв'язували плахту до стану поясом. Пояси у жіночому костюмі – узорноткані і вишиті. Вони були широкі, з тонкої вовняної пряжі червоного, зеленого, фіолетового кольорів. Обидва кінці вишивалися великими галузками з квітами та листям. Їх особливістю було те, що вишивався лише контур малюнка тамбурним швом білого кольору або з поступовим переходом одного кольору в інший [8, с.58].

Отже, понева, як елемент українського одягу має певні особливості використання, а також своєрідну манеру оздоблення.

Література:

1. Гулей Ольга Володимирівна Г 94 Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010, – 152 с.
2. Кара-Васильєва Т. В. Українська вишивка.: Альбом. – К.: Мистецтво, 1993. – С. 58
3. <http://photo.i.ua/user/2585461/433838/>

Рябчиков М.Л. - д.т.н., професор кафедри «Технологій і дизайну»

УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОГО ОДЯГУ ДЛЯ БІГУНІВ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ТРАВМ ТА ПОКРАЩЕННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ СПОРТСМЕНА

В основу даного дослідження покладена унікальна методика кінезіотейпірування, яка була запропонована японським фахівцем Кензо Касі в 1973 році. За останній час статистика травм під час проведення спортивних заходів вказує на те, що більшу частину з них складають травми кістково-м'язової і зв'язкового-сухожильних систем. З огляду на це, все більша кількість лікарів збірних команд починає активно використовувати метод кінезіотейпірування Kinesio Taping® в своїй повсякденній професійній практиці.

В основу методу було покладено реакція м'язів, зв'язкового-суглобового апарату і фасцій на аплікацію спеціально розробленого тейпа. Кінезіотейпи представляють собою бавовняні стрічки зі спеціальним гіпоалергенним клейовим покриттям, що активізується при температурі людського тіла. Еластичність тейпів дозволяє розтягувати їх на 60-80% від своєї початкової довжини. За товщиною і еластичності вони наближені до властивостей людської шкіри (епідермісу). В основі основного лікувального впливу кінезіотейпів лежать такі ефекти: активація мікроциркуляції в шкірі і підшкірній клітковині; зменшення больового синдрому пошкодженої ділянки за рахунок оптимізації лимфодренажа; відновлення функціональної активності м'язів; нормалізація функції суглобів і еластичних властивостей фасцію для регенерації фізіологічних процесів в пошкоджених тканинах.

Створення спортивного одягу для бігу в наші дні поставлено на наукову основу. Зручна екіпірування допомагає спортсменам підвищити результати, надійно охороняє від травм і «капризів» погоди. Правильний вибір одягу для занять бігом - це надійний засіб профілактики ушкоджень і травм, вірний атрибут для досягнення високих спортивних результатів, що і є метою нашого дослідження. Встановлено, що за допомогою техніки кінезіотейпірування, під час бігу, одяг повинен підтримувати різні м'язи.

Сучасний спортивний одяг для бігу виготовляється з еластичних тканин із високою повітропроникністю, добре всмоктується піт і сприяє його швидкому випаровуванню. Одяг бігуна зазвичай складається з майки, трусів, а також костюма, виготовленого з сучасних тканин. Під час бігу взимку застосовується спортивний одяг з високими теплозахисними і вітрозахисними властивостями.

При виготовленні спортивного костюму для жінки бігуна, важливе значення має вибір матеріалів, які повинні відповідати встановленим вимогам, мати певний склад, та гарні характеристики. Сучасним матеріалом для виготовлення спортивного одягу для бігу є дайвінг (це різновид трикотажу, створений на основі віскози). Завдяки віскозі дайвінг пропускає повітря і вологу, а завдяки поліестеру і еластану він еластичний і тримає форму. Основними властивостями дайвінгу є:

- «Друга шкіра» - це і одна з назв дайвінгу та його основну властивість, він щільно облягає фігуру, практично зливаючись з тілом, підтягуючи все надлишки.

- Зносостійкість - щільне, міцне полотно не стирається, не сідає, не линяє, тягнеться, але не розтягується.

- Гігроскопічність - матеріал добре вбирає і пропускає вологу. Має високу повітропроникненість - дозволяє шкірі дихати, не створюючи ефекту парника.

З метою виявлення особливостей проектування спортивного костюму для бігу було проведено анкетування для групи жінок бігунів. Встановлено, що найбільш доцільний колір для спортивного костюма для бігу - це чорний, але з використанням у якості тканини – компаньйону салатого кольору.

Для виявлення найбільш популярних видів та елементів оздоблення сучасного спортивного костюму, був проведений аналіз періодичних печатних видань каталогів спортивного одягу для бігу за останні 3 роки. З'ясовано, що переважними елементами декорування жіночого спортивного костюму бігуна є використання тканин-компаньонів різних відтінків та структур (30%) та оздоблювальних строчок (40%) на деталях. В ході дослідження складових спортивного костюму для жінки бігуна з'ясовано, що респонденти надали перевагу водолазці з довгим рукавом та легінсам (тайтсам) довжиною до щиколотки. Особливістю костюму для жінки бігуна є те, що в одязі передбачені вставки з щільного дайвінгу. Особливістю є те, що вони повинні бути вшиті у виріб на рівні анатомічно правильного розташування м'язів, як передбачено технікою кінезіотерапії (рис.1).

Таким чином, у процесі роботи здійснено проектування та розробка технологічного процесу спортивного одягу для жінки бігуна та розроблено рекомендації щодо особливостей проектування одягу для бігу.

Шопіна Т.П., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»
ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИШИВКИ СТРІЧКАМИ

Для оздоблення колекцій жіночого одягу використовуються незвичайна вишивка шовковими або атласними стрічками. За допомогою даного виду оздоблення можна виконати саму витончену і тонку роботу. Особливість цієї техніки вишивки в тому, що вона додає малюнку об'ємність. Атласні стрічки мають м'які волокна, вони досить еластичні, але легко зминаються. Косі шовкові стрічки мають додаткову перевагу вони легко приймають задану форму і мають змогу драпірування. Для досягнення оригінального ефекту край стрічок розпускають для створення бахроми. Окрім цього з'являється можливість додати готовим виробам неповторний індивідуальний вигляд, прикрасивши сукню або капелюшок, або створивши вишиту картину своїми руками.

Атласні стрічки можуть бути з шовкової або синтетичної тканини. Їх властивості обумовлені особливим переплетенням ниток. Порівняно недорогі двосторонні атласні стрічки незамінні для технік, при яких стрічки згинають, демонструючи обидві сторони різні за кольором. Стрічки які мають чітко виражений лицьовий та зворотній бік, також надають вишивці особливої чарівності.

На деяких моделях колекцій жіночого одягу використовується вишивка не по основній тканині, а по канві - сітчаста бавовняна (іноді лляна) тканина, що застосовується як основа або трафарет при вишиванні.

Для вишивки в основному використовується канва Аїда, рідше канва рівномірного переплетення і нерівномірного. Канва Аїда складається з чистої бавовни. Це жорстка тканина, нитки жорстко вплетені одна в іншу, таке переплетення створює добре позначені квадрати, які легко рахувати. Канва рівномірного переплетення щільніше, без чітко визначених квадратів.

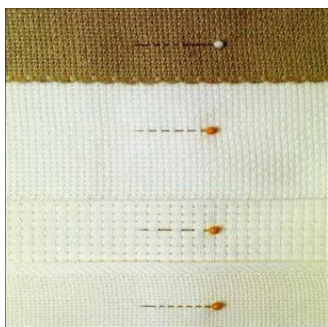
Канва №14 (55 кл. на 10 см) досить велика, і дозволяє вишивальниці сильно не напружувати зір без будь-яких додаткових пристосувань (лупа, окуляри). При цьому вишивка виходить досить акуратна, "повітряна", але канва при цьому трохи просвічується.

Канва №16 (60 кл. на 10 см). Дана канва добре підходить для майстринь з хорошим зором і вже мають певний досвід у вишиванні, бо клітинки в ній розташовані щільніше.

Канва №18 (72 клітини на 10 см). Це вже зовсім дрібна канва і в деяких випадках вимагає додаткових пристосувань (лупа, окуляри) для того, щоб не напружувати зір.

Також для вишивки інколи використовують тканину рівномірного переплетення Linda. Це вже не канва з дірочками, а тканина для вишивки з рівномірним переплетенням нитки. Такі тканини бувають різних розмірів: від №22 (10 стібків на 1 см) до №36 (чим вище значення, тим менше розмір клітинок) і випускається різними виробниками. За складом буває лляна, бавовняна і змішана

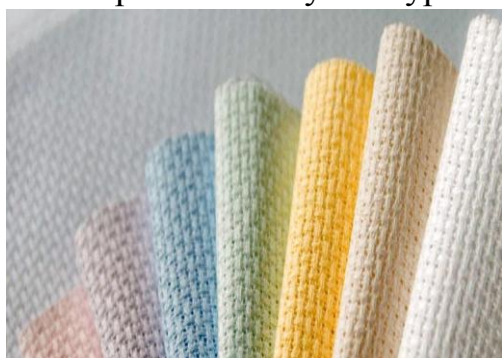
Є різні назви тканин з рівномірним переплетенням, наприклад: LUGANA, Linda, Bellana, Davosa, Evenweave, Murano тощо. Така тканина найкращим чином підходить для вишивки гобеленів. Вишивка виходить дуже дрібна, витончена і створює ефект справжньої картини. Ідеально підходить для вишивки серветок, скатертин, рушників.

Крім різних видів і розмірів, основи для вишивання канва буває і різних кольорів. Сучасні виробники надають величезну палітру відтінків основ для вишивання, навіть

тканини, пофарбовані у сучасному стилі одного кольору і різних відтінків, з крапками люрексу. Для різних вишивальних проектів підходять різні кольори канви. Також є можливість фарбувати канву в домашніх умовах двома способами: повністю занурюючи в барвний розчин і пензлем.

При повному зануренні тканини в барвний розчин прагнуть досягти

рівномірного забарвлення. Щоб добитися цього, тканина не повинна бути зім'ята, тому бажано вибрати таку ємність для фарбування, де відріз полотна міг би лягти вільно і повністю. Якщо для вишивки потрібна тканина в сучасному стилі, фарбувати її краще вручну пензлем.

Для вишивання використовуються також різні голки: тонкі – для легких тканин і товсті – для цупких. При вишиванні стрічками використовують

гострі голки, адже вони повинні вільно проходити у тканину, не утворюючи при цьому неестетичних затяжок. Вушко голки має бути подовженим, щоб можна було легко протягнути стрічку, і вона, не скручуючись, ковзала по ньому. Для стрічок шириною 7, 9, 12 мм підбирають голки №18-22, для стрічки шириною 3 мм рекомендується голка №24.

У процесі виконання вишивки стрічками використовуються п'яльця, що призначені для того, щоб під час роботи тканина для вишивання була добре натягнута. Це гарантуватиме рівномірність стібків та якісне виготовлення виробу, адже тканина не буде стягуватися, морщитися, матиме естетичний вигляд. Переважно використовують невеликі пластмасові або металеві пружинні п'яльця діаметром 7,5-10,5 см.

Щоб прикрасити вишивку стрічками, вам знадобляться нитки для вишивання. Підійде бавовна, віскоза і шовк. У деяких випадках серединки квітів, вишиті в одне

додавання, виглядають занадто грубо – в цьому випадку необхідно взяти тонкі нитки для машинної вишивки. Поєднуючи стрічку із звичайними вишивальними нитками, можна отримати досить цікаву та оригінальну вишивку. Рекомендується використовувати нитки муліне різних кольорів для доповнення квіткові композиції. Вишивальні нитки знадобляться для вишивання окремих листочків, стебел квітів та тичинок, елементів фону, а також для

закріплення стрічки з виворітної сторони по закінченню роботи. На фоні ниток квіти зі стрічок будуть здаватися ще більш об'ємними.

Шопіна Т.П., старший викладач кафедри «Технологій і дизайну»

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ ТЕХНОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННІ КОНКУРСІВ ТА ОЛІМПІАД

Актуальність даної проблеми обумовлена об'єктивною потребою суспільства у підготовці конкурентоспроможного технолога у межах fashion - індустрії, що володіє високим рівнем освіти, широким професійним кругозором, здатністю адаптуватися в умовах, що змінюються у техніко-технологічних умовах виробництва при різних формах власності, а також тим, що змінюється освітня парадигма з акцентом на реформування освітніх програм, коли очевидна необхідність формування стійкого взаємозв'язку освіти і виробництва.

Реформування освіти супроводжується розвитком нових підходів до формування професійних умінь технологів. Провідними фахівцями вже сьогодні ведеться робота зі створення засобів формування професійних умінь, що забезпечують професійну спрямованість навчального процесу, які базуються на збалансованих освітніх програмах і сприяють досягненню поставлених цілей, формування сукупності певних знань, умінь і навичок.

Робота з підготовки і проведення конкурсів та олімпіад має дати можливість кожному здобувачу освіти не тільки отримувати міцні базові знання, але сприяти розвитку їх професійних компетентностей, які в умовах ринку праці виступають провідним критерієм якості підготовки працівника кваліфікованої праці.

Процес підготовки і проведення конкурсів і олімпіад роблять позитивний вплив на когнітивну (пізнавальну), мотиваційну і діяльнісно-практичну складові готовності технологів до професійного самовизначення.

Конкурси професійної майстерності є невід'ємною частиною процесу професійної та практичної підготовки, виховання і розвитку особистості, що дозволяють діагностувати якість професійного навчання, виявити рівень творчої самостійності здобувачів освіти.

Метою проведення конкурсів та олімпіад є виявлення обдарованих здобувачів освіти, підвищення якості професійної підготовки, підвищення інтересу до поглиблення вивчення професійно-практичної підготовки та оволодіння практичними навичками трудових прийомів, пропаганда досягнень науки, техніки і новітніх технологій, популяризація серед молоді робітничих професій на основі Положення, затвердженого наказом Міністерства освіти України [1,2].

Основними завданнями конкурсів і олімпіад є:

- стимулювання творчого самовдосконалення учнівської молоді;
- розвиток творчих здібностей обдарованих здобувачів освіти, сприяння їх подальшому навчанню;
- підвищення рівня викладання спеціальних і професійних дисциплін, професійної підготовки здобувачів освіти;
- формування команд для участі у всеукраїнських та міжнародних конкурсах;
- привернення уваги до проблем підготовки технологів у межах fashion-індустрії.

Формат 60x84 1/16 Умовн. друк. арк. 4,0 Тираж 60 прим.
Українська інженерно-педагогічна академія
61003, Харків, вул. Університетська, 16